



INSTYTUT STATYSTYKI PUBLICZNEJ  
GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

# RACHUNEK SATELITARNY SPORTU DLA POLSKI STRESZCZENIE

Raport wykonany na zlecenie i ze środków budżetowych  
Ministerstwa Sportu i Turystyki

Warszawa, grudzień 2010

Opracowanie raportu

Instytut Statystyki Publicznej  
im. Jerzego Spławy-Neymana  
Główny Urząd Statystyczny  
Warszawa

Kierownik projektu

Prof. UW dr hab. Zofia Barbara Liberda

Zespół redakcyjny

Prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz

Dr Iwona Świeczewska

Dr Paweł Strawiński

Joanna Kulczycka

Współpraca

Izabella Adamczyk, Iwona Biały, Mirosław Błażej, Małgorzata Buba, Stanisława Frankowska, Karolina Goś-Wójcicka, Hanna Gembarzewska, Julita Kapsa, Wacława Kraśniewska, Aneta Kuchta, Ewa Malinowska, Aldona Matejak, Agnieszka Matulska-Bachurą, Joanna Mirosław, Barbara Moskwa, dr Sławomir Naęcz, Anita Perzyna, Małgorzata Rajkowska, Piotr Rymarczyk, Maja Rynko, Małgorzata Siadkowska, Anna Siwicka, Teresa Sobocka, Bożena Suwart, Ewa Szczerbińska, Małgorzata Szukalska-Wrona

Projekt okładki: Lidia Motrenko

Raport *Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski* prezentuje metodologię i wyniki obliczeń za rok 2006, umożliwiające określenie znaczenia sektora sportowego w gospodarce narodowej. Rachunek satelitarny ukazuje sport jako ważną sferę gospodarki narodowej, generującą istotną część Produktu Krajowego Brutto, wartości dodanej oraz zatrudnienia. Przyjęta w Rachunku definicja sportu znacznie wykracza poza powszechne skojarzenia związane ze spędzaniem wolnego czasu, promocji aktywnego stylu życia, czy organizacji zawodów sportowych.

Badanie ekonomicznego wymiaru sportu i jego wpływu na gospodarkę narodową zostało oficjalnie poparte przez Komisję Europejską w opublikowanej 11 czerwca 2007 *Białej Księdze* na temat sportu. Ponadto Grupa Robocza UE do spraw Sportu i Ekonomii zatwierdziła tzw. *Definicję wileńską sportu*, określając jej trzy wymiary: statystyczny, wąski i szeroki. Jednocześnie metodologia Rachunku satelitarnego została zaproponowana jako narzędzie, które pozwoli na podkreślenie potencjału makroekonomicznego tej dziedziny gospodarki.

Rachunek satelitarny sportu jest rozszerzeniem i uzupełnieniem Systemu Rachunków Narodowych, pozwalającym na identyfikację produkcji dóbr i usług sportowych oraz ich wykorzystania na cele konsumpcji, akumulacji i eksportu oraz na cele produkcyjne. Rachunek satelitarny sportu pozwala na uchwycenie ekonomicznego znaczenia sportu jako sektora dostarczającego dobra i usługi sportowe, ale także jako odbiorcy innych produktów.

Konstrukcja rachunku satelitarnego sportu dla Polski jest jedną z pierwszych inicjatyw budowy rachunków satelitarnych sportu w Europie i może odgrywać ważną rolę w międzynarodowej dyskusji na temat poprawy i standaryzacji metodologii rachunków satelitarnych. Rachunek satelitarny sportu został dotychczas zestawiony dla trzech krajów – Austrii, Cypru i Wielkiej Brytanii. Prace kolejnych krajów – Niemiec, Francji, Węgier, Holandii oraz Grecji są w toku.

Obliczenia w ramach Rachunku satelitarnego sportu dla Polski przeprowadzone zostały w oparciu o oficjalne statystyki za 2006 rok uzyskane od Głównego Urzędu Statystycznego. Dane pochodziły z różnorodnych źródeł, obejmujących m.in. sprawozdania prywatnych i państwowych jednostek gospodarczych oraz organizacji pozarządowych; Badanie budżetów

gospodarstw domowych wraz z modułem Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej; Badanie aktywności ekonomicznej ludności; bazy danych handlu międzynarodowego INTRASTAT oraz EXTRASTAT; dane Ministerstwa Finansów oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Pierwszym etapem prac nad Rachunkiem satelitarnym sportu była identyfikacja sportu, zgodnie z przyjętą definicją, w strukturze rachunków i tablic Systemu Rachunków Narodowych. Wskazano te sfery działalności gospodarczej (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, PKD) oraz grupy produktów (według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług, PKWiU), które są związane ze sportem (produkcja dóbr i usług sportowych). Obliczenia odpowiednich agregatów przeprowadzone zostały dla poszczególnych sekcji PKD, tj. rolnictwa, przemysłu, handlu, usług biznesowych, administracji publicznej, edukacji, ochrony zdrowia oraz pozostałych usług. Jednocześnie przeprowadzono oszacowania spożycia i akumulacji dóbr i usług sportowych w przekroju sektorów instytucjonalnych.

Analiza zależności między rozważanymi sektorami, sferami działalności oraz grupami produktów była możliwa przy wykorzystaniu istniejących i nowo budowanych tablic przepływów międzygałęziowych oraz tablic podaży i wykorzystania. Rachunek satelitarny sportu dla Polski bazował głównie na tablicach wykorzystania i podaży, w podziale na 58 rodzajów działalności oraz 465 grup produktów, wśród których produkty sportowe zidentyfikowano w 43 grupach bilansowych. Tablice wykorzystania i podaży stanowiły podstawę uzyskania zagregowanych wartości dotyczących udziału sportu w Produkcie Krajowym Brutto. Konieczne były obliczenia dodatkowe w celu określenia popytu na dobra i usługi sportowe, przede wszystkim wydatków konsumentów (spożycie sektora gospodarstw domowych) oraz udziału sportu w zatrudnieniu. Tabela 1 prezentuje podstawowe wyniki Rachunku satelitarnego dla Polski za rok 2006.

**Tabela 1. Podstawowe wyniki Rachunku satelitarnego sportu dla Polski za 2006 rok**

	<b>PKB sportu (w zł)</b>	<b>Pracujący (w osobach)</b>
<b>Wartość</b>	20,7 mld	225,5 tys.
<b>Udział w całości</b>	1,96%	1,54%

Udział sportu w gospodarce ogółem został oszacowany na 20,7 mld złotych, co odpowiadało około 2% PKB Polski w 2006 roku. Zatrudnienie kreowane przez sport zostało obliczone na poziomie 1,5% ogólnego zatrudnienia. Udział wydatków gospodarstw domowych na sport w wydatkach ogółem gospodarstw domowych wyniósł 1,2%, zaś eksport produktów i usług sportu został oceniony na blisko 0,9% eksportu ogółem. Wartość dodana brutto generowana przez sport została oszacowana na poziomie 1,25% wartości dodanej brutto dla całej gospodarki i jest niższa niż wyniki uzyskane dla Austrii, Cypru oraz Wielkiej Brytanii.

W ujęciu instytucjonalnym sportowy Produkt Krajowy Brutto jest generowany głównie przez gospodarstwa domowe, sektor instytucji rządowych i samorządowych, organizacje sportowe oraz eksport. Sekcjami działalności, które w największym stopniu tworzą PKB sportu są: usługi związane ze sportem, rekreacją i poprawą kondycji sportowej, edukacja, handel, usługi transportu, przemysł przetwórczy oraz budownictwo. W zakresie produktów przemysłowych są to produkty przemysłu metalowego, sprzęt sportowy, ubrania, bielizna i preparaty farmaceutyczne. Struktura zatrudnienia w sporcie charakteryzuje się dużym udziałem usług sportowych i rekreacyjnych, sektora edukacji, a także handlu, transportu oraz przetwórstwa przemysłowego.

W ramach Rachunku satelitarne sportu przedstawiono analizę aktywności sportowej Polaków. Na podstawie badania GUS „Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej”, oszacowano, iż około 38% Polaków deklaruje uprawianie sportu. Respondenci najczęściej wskazywali jazdę na rowerze, pływanie, grę w piłkę nożną oraz spacer i jogging spośród wybranych 32 dyscyplin sportowych. Wstępna analiza podkreśla znaczne zróżnicowanie aktywności sportowej ze względu na wiek, wykształcenie, dochód oraz miejsce zamieszkania.

Uzyskane wyniki Rachunku satelitarne sportu wskazują, iż sektor sportowy jest ważną częścią polskiej gospodarki, nie tylko ze względu na jego wpływ na zdrowie oraz dobrostan społeczeństwa w wymiarach fizycznym, psychicznym i społecznym. Sport wraz ze związaną z nim produkcją dóbr i usług przyczynia się do dobrobytu społeczeństwa także przez kreowanie miejsc pracy oraz stymulację popytu.